

558

Besluit van 9 december 1987, houdende wijziging van het Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (Stb. 1964, 327) en andere koninklijke besluiten in verband met de verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren, alsmede houdende de vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de wetten van 1 juli 1987, Stb. 333, 334 en 335, betreffende de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd tot achttien jaren

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Justitie gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 13 oktober 1987, Stafafdeling Wetgeving Privaatrecht, nr. 450/687;

Overwegende, dat in verband met de verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren het Uitvoeringsbesluit kinderbescherming alsmede andere besluiten wijziging behoeven;

Gelet op de artikelen 238 en 265 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, de artikelen 3, 10, 10a, 12 en 32 van de Beginselenwet voor de kinderbescherming, de Vreemdelingenwet, artikel 11 van de Algemene Bijstandswet, artikel 12 van de Wet buitengewoon pensioen 1940-1945 en artikel 11 van de Wet buitengewoon pensioen zeelieden-oorlogsslachtoffers;

De Raad van State gehoord (advies van 25 november 1987, nr. W03.87.0551);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Justitie uitgebracht in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 4 december 1987, Stafafdeling Wetgeving Privaatrecht, nr. 649/687);

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (Stb. 1964, 327)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A. Aan artikel 1 wordt, onder wijziging van de punt in een puntkomma, de volgende definitiebepaling toegevoegd:

Jeugdige persoon: een minderjarige en degene, ten aanzien van wie overeenkomstig de artikelen 77f tot en met 77kk van het Wetboek van Strafrecht recht wordt gedaan.

B. Na artikel 2 wordt een nieuw artikel 2a ingevoegd dat luidt:

Artikel 2a

Het bepaalde in de titels II tot en met IV is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van hen aan wie overeenkomstig de artikelen 143a en volgende hulp wordt verleend.

C. In de volgende artikelen komen de woorden «minderjarige» onderscheidenlijk «minderjarigen» telkens te luiden: «jeugdige persoon» onderscheidenlijk «jeugdige personen»: 18, eerste lid, 44, eerste en tweede lid, 53, tweede lid, onder c, 56, derde lid, 56a, tweede lid, 59, eerste lid, 61, eerste lid, aanhef en onder b, 62, eerste en tweede lid, 62a, 62b, tweede lid, 64, eerste en tweede lid, 65, 66, 67, 68, 71, eerste lid, 75, 76, tweede lid, 77, 78, 83, eerste lid, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 101, 105, 120, tweede lid, 121, tweede en vierde lid, 122a, 123, 124, 126, sub c, 153, sub a, 154, derde en vierde lid, 158, aanhef en sub b, 159, eerste en derde lid, 160, 160a, 160b, 160c, tweede, derde en vierde lid, 161, 162, eerste en tweede lid, 162a, 162c, 162d, 163, 163a, eerste, derde en vierde lid, 163b, 163c, eerste, tweede en vierde lid, 163d, 163e, eerste en tweede lid, 164, 165, 166, 167, tweede lid, 168, 169, eerste lid, 172, 173, 174, eerste lid, 175, eerste lid, 176, 177a, eerste lid, 185, 186, eerste lid, 187, 188, 190, 191, 193, eerste lid, 194, 195, eerste lid, 196, 197, 199, 200, 202, 203, 204, 205, eerste en derde lid, 209, eerste en derde lid, 212, tweede lid, 216, eerste en derde lid, 218, tweede lid, 220, 224, 227, derde lid, 230, 231, tweede lid, 233, eerste lid, 234, 239, vierde lid, en 241, eerste lid.

D. In artikel 35, derde lid, wordt het woord «achttien» vervangen door: zestien.

E. Aan titel V van het Uitvoeringsbesluit kinderbescherming wordt een afdeling toegevoegd, luidende:

AFDELING VI

Voortzetting van verblijf, verzorging en opleiding

Artikel 143a

1. De op grond van een maatregel van justitiële kinderbescherming uit huis geplaatste minderjarige, die voortzetting of wijziging van deze hulpverlening met ingang van het bereiken van de leeftijd van achttien jaren wenst, dient aan Onze Minister het verzoek daartoe te doen.

2. Het verzoek moet worden gedaan uiterlijk twee maanden voordat de minderjarige de leeftijd van achttien jaren zal hebben bereikt. In bijzondere gevallen kan ook een later gedaan verzoek in behandeling worden genomen.

Artikel 143b

1. Het verzoek dient te worden gesteld op een door Onze Minister vastgesteld formulier, dat door degene die gedurende de minderjarigheid de plaatsing heeft bewerkstelligd, hierna te noemen de plaatsende instantie, aan de minderjarige ter beschikking wordt gesteld. De plaatsende instantie is de minderjarige zo nodig behulpzaam bij de invulling van het formulier.

2. Het verzoek gaat vergezeld van een advies van de plaatsende instantie, waarin wordt uiteengezet of voortzetting of wijziging van het verblijf, de verzorging of de opleiding aangewezen is te achten. Indien de minderjarige in een inrichting verblijft, wordt bij het verzoek tevens een door tussenkomst van de plaatsende instantie verkregen advies van het hoofd van die inrichting overgelegd.

3. De plaatsende instantie verstrekt Onze Minister desgevraagd alle ter zake dienende inlichtingen ter beoordeling van het verzoek.

Artikel 143c

1. Onze Minister beslist zo spoedig mogelijk op het verzoek.

2. Indien het verzoek wordt ingewilligd, wordt in de beslissing vermeld voor voortzetting van welke hulpverlening aan de plaatsende instantie subsidie in de kosten dan wel machtiging om de kosten van de hulpverlening in uitgaaf te stellen, wordt verleend. De subsidie of vergoeding kan nimmer meer bedragen dan hetgeen de voortgezette hulpverlening jegens de meerderjarige werkelijk kost. In aftrek worden gebracht, overeenkomstig door Onze Minister te stellen regels die worden bekend gemaakt in de Nederlandse Staatscourant, de baten die de meerderjarige ontvangt of redelijkerwijs kan ontvangen in de vorm van eigen bijdragen van de ouders, eigen inkomen en hetgeen ingevolge enige wettelijke bepaling ten behoeve van hem wordt of kan worden uitgekeerd.

3. In geval van inwilliging van het verzoek bepaalt Onze Minister de duur van de hulpverlening waarvoor hij subsidie dan wel machtiging verleent, op een termijn van ten hoogste zes maanden, die hij op verzoek telkens met ten hoogste zes maanden kan verlengen of op een eerder tijdstip kan doen eindigen. In geval van een verzoek om verlenging, alsmede in geval van een verzoek tot wijziging van een reeds voortgezette hulpverlening, waarvoor subsidie dan wel machtiging is verleend, zijn het eerste en tweede lid en de artikelen 143a en 143b van overeenkomstige toepassing.

4. Indien niet tijdig op een verzoek als in de vorige leden bedoeld is beslist, geldt dit als ingewilligd tot het tijdstip waarop onze Minister zijn beslissing heeft genomen.

5. Voor voortzetting van de hulpverlening welke valt na de dag waarop de meerderjarige de leeftijd van een en twintig jaren bereikt of eerder in het huwelijk treedt wordt geen subsidie dan wel machtiging verleend.

Artikel 143d

Indien de hulpverlening wordt beëindigd voor het tijdstip tot hetwelk subsidie in de kosten is toegekend dan wel een machtiging tot het in uitgaaf stellen van de kosten is verleend, stelt de plaatsende instantie Onze Minister onverwijld van die beëindiging in kennis.

Artikel 143e

Indien de in deze afdeling bedoelde voortgezette hulpverlening is beëindigd wordt bij een hervatting van de hulpverlening geen subsidie in de daaraan verbonden kosten of een machtiging tot het in uitgaaf stellen van die kosten meer verleend.

ARTIKEL II

Het Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming (Stb. 1975, 79)² wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De zinsnede «*de administratie*: de financiële administratie per computer betreffende minderjarigen op wie een maatregel van justitiële kinderscherming van toepassing is» komt te luiden: *de administratie*: de financiële pupillenadministratie per computer.

2. De zinsnede «*rekencentrum*: het door de Minister van Justitie aangewezen Rijksrekencentrum.» vervalt.

3. De volgende definitiebepaling wordt toegevoegd: *pupil*: een minderjarige op wie een maatregel van justitiële kinderscherming van toepassing is dan wel een meerderjarige, aan wie overeenkomstig de artikelen 143a en volgende van het Uitvoeringsbesluit kinderscherming (Stb. 1964, 327) hulp wordt verleend.

B. Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervallen de woorden: «bij het rekencentrum en».

2. In het tweede lid vervallen de woorden: «en het rekencentrum».

C. Na artikel 4 wordt een nieuw artikel 4a ingevoegd, dat luidt:

Artikel 4a

Met betrekking tot een meerderjarige pupil worden uitsluitend de in artikel 4 onder a, b, c, e en o tot en met u genoemde gegevens opgenomen, alsmede de volgende gegevens:

- v. de naam en het referentienummer van de plaatsende instantie;
- w. het dossiernummer;
- x. de datum van het begin en het einde van de voortgezette hulpverlening;
- y. de reden van het einde van de voortgezette hulpverlening;
- z. de naam en het referentienummer van de gezinsvoogdij-instelling die met de nazorg is belast;.

D. Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef van het eerste lid komt te luiden: Onze Minister kan met behulp van het systeem uitsluitend de volgende overzichten vervaardigen, welke de namen van de pupillen bevatten:

2. In het eerste lid onder b, h en i wordt het woord minderjarigen telkens vervangen door: pupillen.

E. Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt het woord «minderjarigen» vervangen door: pupillen.

2. Het tweede lid vervalt; het derde lid wordt vernummerd tot twee.

F. Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste volzin van het eerste lid worden voor de komma ingevoegd de woorden: en aan wie geen hulp wordt verleend overeenkomstig de artikelen 143a en volgende van het Uitvoeringsbesluit kinderscherming (Stb. 1964, 327); de woorden «door het rekencentrum en» vervallen.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Het bepaalde in de eerste volzin van het eerste lid is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot de gegevens van meerderjarigen ten aanzien van wie de hulpverlening overeenkomstig de artikelen 143a en volgende van het Uitvoeringsbesluit kinderscherming (Stb. 1964, 327) is geëindigd. Uitzonderd uitsluitend ten behoeve van financiële

controle-doeleinden zijn de gegevens bedoeld in artikel 4 onder a, b en e en in artikel 4a onder x, die uiterlijk vijf jaren na het jaar waarin aan de hulpverlening een einde kwam, uit de administratie worden verwijderd.

G. In artikel 10, onder a, vervallen de woorden: «het rekencentrum en».

H. In artikel 11, tweede lid, vervallen de woorden: «het rekencentrum en».

I. Artikel 14, eerste lid, komt te luiden:

1. Door de wettelijke vertegenwoordigers van een minderjarige die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, of door hem die de leeftijd van zestien jaren, maar nog niet van eenentwintig jaren heeft bereikt, kunnen aan Onze Minister inlichtingen, inzage of verbetering worden verzocht van gegevens, die ten tijde van het verzoek omtrent die minderjarige of die meerderjarige als zodanig herkenbaar in de administratie zijn opgenomen.

ARTIKEL III

In artikel 47, eerste lid, van het Vreemdelingenbesluit (Stb. 1966, 387)³ wordt de zinsnede «21 jaar» vervangen door: achttien jaar.

ARTIKEL IV

Het Bijstandsbesluit landelijke normering (Stb. 1974, 418)⁴ wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 1, eerste lid, onderdeel f, wordt «minderjarige kind» vervangen door: kind tot 21 jaar.

B. In artikel 10, derde lid en artikel 12, onderdeel c, wordt telkens «minderjarige kinderen» vervangen door: kinderen tot 21 jaar.

ARTIKEL V

Het Bijstandsbesluit landelijke draagkrachtcriteria (Stb. 1980, 87)⁵ wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 1, eerste lid, onderdeel f, artikel 12, onderdeel c, en artikel 14, derde lid, wordt telkens «minderjarige kind» vervangen door: kind tot 21 jaar.

B. In artikel 12, onderdeel b, artikel 13, vijfde lid, en artikel 15, eerste lid, onderdeel c, wordt telkens «minderjarige kinderen» vervangen door: kinderen tot 21 jaar.

ARTIKEL VI

In artikel 2, tweede lid, onder a, van het koninklijk besluit van 9 augustus 1948 (Stb. 1985, 651) tot uitvoering van artikel 12 van de Wet buitengewoon pensioen 1940-1945 (Stb. 1986, 575) worden de woorden «minderjarige kinderen» vervangen door: kinderen die de leeftijd van eenentwintig jaren nog niet hebben bereikt en niet gehuwd zijn of gehuwd geweest zijn.

ARTIKEL VII

In artikel 2, tweede lid, onder a, van het koninklijk besluit van 6 september 1949 (Stb. 1985, 652) tot uitvoering van artikel 11 van de Wet buitengewoon pensioen zeelieden-oorlogsslachtoffers (Stb. 1986, 576) worden de woorden «minderjarige kinderen» vervangen door: kinderen die de leeftijd van eenentwintig jaren nog niet hebben bereikt en niet gehuwd zijn of gehuwd geweest zijn.

ARTIKEL VIII

Indien ten tijde van de inwerkingtreding van dit besluit de minderjarige, die op grond van een maatregel van justitiële kindbescherming uit huis is geplaatst, de leeftijd van achttien jaren reeds heeft bereikt of binnen zes maanden zal bereiken, zijn de artikelen 143a-143e van het Uitvoeringsbesluit kindbescherming van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat het in artikel 143a bedoelde verzoek moet worden gedaan binnen vier maanden na de inwerkingtreding van dit besluit.

ARTIKEL IX

Dit besluit, alsmede de Wet van 1 juli 1987, Stb. 333, tot verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren en wijziging in verband daarmee van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Algemene Bijstandswet en de Wet van 1 juli 1987, Stb. 334, tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, het Burgerlijk Wetboek en de Beginselenwet voor de kindbescherming in verband met de verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren, en voorts de Wet van 1 juli 1987, Stb. 335, tot wijziging van de Beginselenwet voor de kindbescherming en andere wetten in verband met de verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaar, treden in werking met ingang van 1 januari 1988.

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 9 december 1987

Beatrix

De Staatssecretaris van Justitie,
V. N. M. Korte-van Hemel

Uitgegeven de tweeëntwintigste december 1987

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 8 mei 1985, Stb. 292

² Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 25 juli 1984, Stb. 375

³ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 9 februari 1981, Stb. 30

⁴ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 9 september 1987, Stb. 428

⁵ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 november 1986, Stb. 567

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Justitie. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 12 januari 1988, nr. 7

NOTA VAN TOELICHTING

Artikel I – Wijziging van het Uitvoeringsbesluit kinderbescherming

Algemeen

De wijzigingen in dit besluit vloeien zowel voort uit de wijzigingen in het kinderstrafrecht in verband met de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd als uit de in de Wet van 1 juli 1987, Stb. 335 (wijzigingen van de Beginselenwet voor de kinderbescherming en andere wetten in verband met de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd) opgenomen mogelijkheid van voortzetting van de hulpverlening na de meerderjarigheid en maximaal tot het éérentwintigste jaar op basis van vrijwilligheid.

a. Wijzigingen in verband met het gewijzigde materiële kinderstrafrecht

In het gewijzigde materiële kinderstrafrecht wordt niet langer met de grenzen minderjarig-meerderjarig gewerkt voor de beoordeling van de vraag of dit onderdeel van het strafrecht van toepassing is, maar wordt thans met leeftijdsgrenzen gewerkt. De volgende indeling is gemaakt: van 12–18 jaar wordt het materiële kinderstrafrecht toegepast, van 18–21 jaar het volwassenenstrafrecht, maar met de mogelijkheid van toepassing van het kinderstrafrecht volgens het gewijzigde artikel 77d Sr. Criterium voor toepasselijkheid is de leeftijd ten tijde van het begaan van het strafbare feit. Voor 16- en 17-jarigen bestaat de mogelijkheid tot toepassing van het volwassenenstrafrecht (artikel 77c Sr.). De maatregel van ondertoezichtstelling eindigt bij de meerderjarigheid (artikel 77v Sr., dat niet is gewijzigd), de jeugd-t.b.r. bij het bereiken van de leeftijd van achttien jaren, terwijl de maatregel van plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling, gelet op het karakter van de maatregel, tot het éérentwintigste jaar kan doorlopen. In verband met deze wijzigingen is in de Beginselenwet voor de kinderbescherming (Stb. 1961, 403) (hierna te noemen: Beginselenwet) overal waar nodig de term «minderjarige» vervangen door «jeugdige persoon» of «veroordeelde». Onder «jeugdige persoon» wordt verstaan: een minderjarige en degene, ten aanzien van wie overeenkomstig de artikelen 77f tot en met 77kk van het Wetboek van Strafrecht recht wordt gedaan. Laatstgenoemden kunnen zowel minderjarig als meerderjarig zijn. Het laatste hetzij omdat zij ouder dan 18 jaar zijn en ten aanzien van hen het kinderstrafrecht is toegepast hetzij omdat zij voordat zij 18 werden, zijn gehuwd. Ook meerderjarigen (door huwelijk) kunnen bij voorbeeld een jeugd-t.b.r. opgelegd krijgen. De genoemde wijzigingen in de Beginselenwet hebben geleid tot overeenkomstige wijzigingen in het Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (Stb. 1964, 327) (hierna te noemen: Uitvoeringsbesluit). In artikel 1 van het Uitvoeringsbesluit is hetzelfde begrip jeugdige persoon opgenomen (onderdeel A van artikel I). In onderdeel C van artikel I is in een groot aantal artikelen van het Uitvoeringsbesluit het begrip «minderjarige» vervangen door «jeugdige persoon».

b. Wijzigingen in verband met de mogelijkheid van voortzetting van de hulpverlening op vrijwillige basis

Wat betreft het civiele kinderbeschermingsrecht vloeien de wijzigingen van het Uitvoeringsbesluit, als gezegd, voort uit de mogelijkheid van voortzetting van de hulpverlening op vrijwillige basis na het bereiken van de leeftijd van achttien jaren. De voortzetting van de hulpverlening kan bij voorbeeld plaatsvinden in de vorm van begeleide kamerbewoning, verblijf in een pleeggezin of in een inrichting (niet zijnde een rijksinrichting). Daar het hier gaat om hulpverlening op vrijwillige basis – niet langer in het kader van een maatregel van kinderbescherming, die bij het bereiken van de meerderjarigheid is geëindigd – ligt naar huidig inzicht hier geen taak

voor de Minister van Justitie, maar voor dat van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Ten tijde van de indiening van de wetsontwerpen betreffende de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd lag dat nog anders; toen is in verband met de continuïteit in de hulpverlening en vanwege het feit dat het ex-kinderbeschermingspupillen betreft, gekozen voor uitvoering van deze taak door de Minister van Justitie. Met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur is thans overeenstemming bereikt over overdracht van deze taak. Dit zal gebeuren een jaar na de inwerkingtreding van de wetten tot verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd. Bij de inwerkingtreding van de wetten op 1 januari 1988 is dit 1 januari 1989. In de tussentijdse periode kan worden gezien hoe groot het beroep is dat in feite op de voortzetting van de hulpverlening wordt gedaan. In verband hiermee blijft wijziging van het Uitvoeringsbesluit en tevens van het Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kindbescherming (Stb. 1975, 79) nodig.

Sinds 1 januari 1987 ressorteert ingevolge het regeerakkoord een groot aantal inrichtingen voor jeugdhulpverlening onder de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Voor de bekostiging van de voortgezette hulpverlening betekent dit dat de residentiële voorziening waarin een jonge meerderjarige blijft opgenomen ook voor deze jongere op de normale wijze gesubsidieerd blijft door het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Het Ministerie van Justitie betaalt de kosten van voortgezet verblijf in onder dat Ministerie ressorterende inrichtingen alsmede de kosten van begeleiding door de (gezins)voogdij-instelling en de kosten van plaatsing in een pleeggezin of van begeleide kamerbewoning. In deze laatste gevallen en ook in geval van voortgezette hulpverlening in een door het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur bekostigde residentiële voorziening betaalt het Ministerie van Justitie de bijzondere kosten bij voorbeeld van een ziektekostenverzekering en van bepaalde opleidingen, waarvoor geen studiefinanciering wordt gegeven.

De belangrijkste wijziging van het Uitvoeringsbesluit betreft de toevoeging aan titel V van een nieuwe afdeling (VI) betreffende de voortzetting van de hulpverlening in de vorm van verblijf, verzorging en opleiding. De regeling van de procedure die inzake de voortzetting van de hulpverlening zal worden gevolgd, is bijna geheel overgenomen uit het als bijlage bij de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake het wetsvoorstel tot wijziging van de Beginselenwet voor de kindbescherming en andere wetten in verband met de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd, gevoegde ontwerp-besluit (Tweede Kamer, zitting 1981, 15974, nr. 8). Tussen de toen voorgestelde en de thans vastgestelde regeling bestaan de volgende verschillen. In artikel 143b, eerste lid, is thans omschreven wie als plaatsende instantie geldt. De omschrijving «degene, die gedurende de minderjarigheid de plaatsing heeft bewerkstelligd» geeft aan dat het betreft de kinderrechter, de raad voor de kindbescherming en de voogdij-instellingen. Verder zijn in het tweede lid van artikel 143b, waar van het advies omtrent de voortzetting van de hulpverlening wordt gesproken, de woorden «wenselijk of noodzakelijk kan worden geacht» vervangen door: aangewezen is te achten. Het criterium dat voortzetting van de hulpverlening aangewezen moet worden geacht, is ontleend aan het voorontwerp van wet inzake de Jeugdhulpverlening, zie de artikelen 37 en 42. Zie ook de artikelen 24 en 30 van het voorstel van wet van de leden Worrell en Haas-Berger, houdende regelen ten aanzien van de jeugdhulpverlening (Wet op de jeugdhulpverlening), kamerstuk nr. 19 399, nr. 8 (Tweede Kamer, vergaderjaar 1986-1987).

In artikel 143c, derde lid, is de maximale duur waarvoor de subsidie of machtiging tot het in uitgaaf stellen van de gelden wordt verleend, van een jaar verkort tot zes maanden. Dit geeft een beter inzicht in de vraag naar deze hulpverlening als zodanig, terwijl ook de jongere die daarop

een beroep doet beter kan worden gevolgd. Vooral doet dit meer recht aan het karakter van deze hulpverlening, die gericht is op de voorbereiding van de jonge meerderjarige op een zo spoedig mogelijke zelfstandigheid. In de vierde plaats is in het tweede lid van artikel 143c een bepaling opgenomen over het maximum van de vergoeding of de subsidie. Deze kan niet meer bedragen dan hetgeen de hulpverlening in feite kost. Daarbij wordt rekening gehouden met hetgeen de jonge meerderjarige aan eigen baten ontvangt of redelijkerwijze kan ontvangen. Dit betekent dat er van uit gegaan wordt dat een jonge meerderjarige die bij voorbeeld voor studiefinanciering in aanmerking kan komen, daarop een beroep doet. Bij de bepaling van de hoogte van de vergoeding zal daarmee rekening worden gehouden. Ook met het eigen inkomen van de jonge meerderjarige of een uitkering die de jonge meerderjarige anderszins kan ontvangen, zal rekening worden gehouden. Gezien het feit dat het hier gaat om een bijzondere vorm van hulpverlening die uit een oogpunt van continuïteit kan worden voortgezet, maar die toch meerderjarigen betreft, ligt het alleszins in de rede dat met in redelijkheid te verwerven baten rekening wordt gehouden. Het zal in het algemeen zo zijn dat ten behoeve van de jonge meerderjarige die na de meerderjarigheid in de inrichting of het tehuis wil blijven, om de behandeling te voltooien, de kosten van verzorging zullen worden vergoed. Voor de jonge meerderjarige die niet (meer) wordt behandeld, maar nog wel begeleid wil blijven en die intussen zelfstandig op kamers woont of in een pleeggezin verblijft, zullen de kosten van begeleiding worden vergoed, terwijl overigens alleen subsidie of vergoeding wordt verkregen als redelijkerwijs een beroep op bij voorbeeld de RWW of de studiefinanciering geen kans van slagen heeft, eigen inkomen ontoereikend is en ook de eigen ouders onvoldoende draagkrachtig zijn. Ten slotte is het zesde lid van artikel 143c vervallen. In dit lid was bepaald dat de minister het gemeentebestuur, waar de jongere in het bevolkingsregister is opgenomen, op de hoogte stelt van de inwilliging van een verzoek van de jongere om voortgezette hulpverlening. Destijds was deze kennisgeving nodig, omdat de gemeenten op grond van de Algemene Bijstandswet vrijwillige hulpverlening – en dat is de voortgezette hulpverlening – financierden. In de gevallen van voortgezette hulpverlening zou evenwel de financiering door het Ministerie van Justitie geschieden. Door de kennisgeving kon eventuele dubbele financiering worden voorkomen. Aan de financiering op grond van de Algemene Bijstandswet is in 1982 een einde gekomen door de totstandkoming van een eigen financieringsregeling voor de vrijwillige hulpverlening (de zogenaamde Tijdelijke Subsidieregeling Maatschappelijke Dienstverlening). Plaats en opzet van de regeling brengen mee dat zij zowel toepasselijk is in geval van voortgezette hulpverlening aan voormalige pupillen van voogdij-instellingen, als in geval van deze hulpverlening aan jonge meerderjarigen die tot het bereiken van de meerderjarigheid onder toezicht waren gesteld of voorlopig aan de raad voor de kindbescherming waren toevertrouwd en die door de kinderrechtter uit huis geplaatst zijn.

Daar de wijzigingen noodzakelijkerwijs voortvloeien uit de wetten van 1 juli 1987, Stb. 333, 334 en 335, ontmoet dit besluit uit een oogpunt van deregulering geen bezwaren.

Artikelsgewijze toelichting bij artikel I

Onderdeel A, artikel 1 Uitvoeringsbesluit

De toevoeging van het begrip «jeugdige persoon» en de omschrijving daarvan is onder Algemeen, a, reeds toegelicht en behoeft verder geen toelichting.

Onderdeel B, artikel 2a Uitvoeringsbesluit

Hetgeen in de titels II (Het College van Advies voor de kindbescherming), III (Particuliere instellingen) en IV (Particuliere inrichtingen) is

bepaald ten aanzien van minderjarigen dient ook te gelden ten aanzien van hen, wier verzoek om voortgezette hulpverlening is ingewilligd. Vandaar de algemene bepaling in artikel 2a. Dit voorkomt de wijziging van alle afzonderlijke bepalingen in deze titels. Daar het begrip «jeugdige persoon», dat is ontleend aan de nieuwe overeenkomstige bepaling in de Beginselenwet alleen ziet op de strafrecht-kant van de kindbescherming kon niet volstaan worden met slechts de uitbreiding naar dit begrip.

Onderdeel C

Op dezelfde wijze als in de Beginselenwet het begrip «jeugdige persoon» is opgenomen is dit thans ook in het Uitvoeringsbesluit gebeurd. De noodzaak voor de verandering van het begrip «minderjarige» in «jeugdige persoon» in een groot aantal artikelen van het Uitvoeringsbesluit is hiervoor onder Algemeen, a, aangegeven. De wijzigingen zelf behoeven verder geen toelichting.

Onderdeel D, artikel 35 Uitvoeringsbesluit

In het derde lid van artikel 35 was voorheen bepaald dat de schriftelijke overeenkomst die ingevolge het eerste lid nodig is als een pupil wordt geplaatst in een niet door de voogdij-instelling geëxploiteerde inrichting dan wel in gezinnen of elders dan in een inrichting (artikel 35, eerste lid), ook door de pupil van achttien jaren of ouder zelf kan worden gesloten, mits hij de toestemming van de voogdij-instelling daartoe heeft. In verband met de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd is deze leeftijd verlaagd tot 16 jaren. Dezelfde verlaging heeft bij voorbeeld ook plaatsgevonden ten aanzien van de leeftijd waarop men bevoegd is een testament te maken (artikel 944 B.W.).

Onderdeel E, Afdeling VI van titel V (artikelen 143a tot en met 143e)

Artikel 143a

Volgens het eerste lid van dit artikel zal de in het kader van een maatregel van justitiële kindbescherming uit huis geplaatste minderjarige die ook na het bereiken van de leeftijd van achttien jaren voortzetting van de materiële hulpverlening wenst, de Minister van Justitie het verzoek daartoe kunnen doen. Deze hulpverlening zal in het algemeen bestaan uit verzorging in het tehuis of de inrichting dan wel begeleiding. De aanstaande meerderjarige zal zelf het verzoek moeten doen. Hierin komt tot uitdrukking dat de voortzetting van de hulpverlening alleen op basis van vrijwilligheid van de zijde van de betrokken pupil mogelijk zal zijn.

Uit de bewoordingen van het eerste lid volgt duidelijk dat de voortgezette hulpverlening onmiddellijk dient aan te sluiten aan de hulpverlening die werd gegeven in het kader van een maatregel van justitiële kindbescherming. Indien dit niet het geval is, zal het verzoek dus geen grondslag in de regeling kunnen vinden. Reeds met ingang van de meerderjarigheid kan wijziging van de materiële hulpverlening worden verzocht.

Blijkens het tweede lid van artikel 143a zal het verzoek in beginsel niet later dan twee maanden voordat de betrokkene achttien jaar wordt, door deze kunnen worden gedaan. De termijn is zodanig gekozen dat op het verzoek tijdig vanwege het Ministerie van Justitie kan worden beslist.

Artikel 143b

Het verzoek dient te worden gesteld op een door de Minister van Justitie vastgesteld formulier. Het ligt in de bedoeling dit formulier eenvoudig van opzet te doen zijn. Desondanks zal in een aantal gevallen de betrokkene voor de invulling van het formulier de steun van anderen

behoeven. Vandaar het voorschrift dat de plaatsende instantie (voogdij-instelling, kinderrechtter of raad voor de kindbeschermer) de minderjarige zo nodig daarbij behulpzaam is. De formulering sluit niet uit dat anderen, zoals de gezinsvoogd of de pleegouders, ter zake optreden.

Volgens het tweede lid van het artikel zal de aanstaande meerderjarige bij zijn verzoek een advies van de plaatsende instantie betreffende het verzoek moeten voegen. In dit advies zal dus de kinderrechtter, de voogdij-instelling of de raad voor de kindbeschermer moeten uiteenzetten of de verzochte voortzetting van de materiële hulpverlening, dan wel – indien wijziging daarvan wordt gevraagd (de betrokkene wil bij voorbeeld naar een ander tehuis) – of de verzochte wijziging van de materiële hulpverlening aangewezen is te achten.

Artikel 143c

Het bepaalde in de tweede en derde volzin van het tweede lid van artikel 143c en in het derde lid is hierboven onder Algemeen, b, al ter sprake geweest.

Blijkens het derde lid van dit artikel zal het verzoek ook voor een gedeelte kunnen worden ingewilligd. Zo zou bij voorbeeld voortzetting van de hulpverlening voor de duur van een half jaar kunnen zijn verzocht, terwijl de adviezen van de plaatsende instantie of van het hoofd van de inrichting er op wijzen dat inwilliging voor die termijn niet aangewezen is te achten. In zo'n geval zou het verzoek voor een gedeelte kunnen worden ingewilligd, doordat de duur van de hulpverlening waarvoor subsidie of machtiging wordt verleend, op een kortere termijn dan is gevraagd, wordt bepaald.

Volgens het derde lid zal op verzoek van de meerderjarige de hulpverlening telkens met een termijn van maximaal zes maanden kunnen worden verlengd. Indien een verzoek tot verlenging wordt ingediend zal dit wederom van een advies vergezeld moeten gaan (artikel 143b, tweede lid). De Minister van Justitie zal de hulpverlening waarvoor subsidie of machtiging is verleend, ook op een eerder tijdstip kunnen doen eindigen. Te denken is hierbij aan de situatie dat de jonge meerderjarige niet langer op verzorging in de inrichting of het tehuis of op begeleiding prijs stelt, in welk geval aan de hulpverlening, die immers alleen op basis van vrijwilligheid zijdens de betrokkene kan geschieden, en de financiering daarvan een einde dient te komen.

De bepaling van het vierde lid ziet op het geval dat niet tijdig vóór het bereiken door de betrokkene van de leeftijd van achttien jaar door de Minister van Justitie op het verzoek zou zijn beslist. In zo'n geval geldt het verzoek als ingewilligd tot het tijdstip waarop de minister zijn toewijzende of afwijzende beslissing heeft genomen. Verwacht mag worden dat deze situatie zich zelden zal voordoen. Het verzoek, waarbij de adviezen zijn gevoegd, dient immers in beginsel te zijn gedaan uiterlijk twee maanden voordat de betrokkene de leeftijd van achttien jaren bereikt, of – in geval van een verzoek tot verlenging – uiterlijk twee maanden voordat de door de minister ingevolge het derde lid bepaalde termijn is verstreken.

Het vijfde lid stemt overeen met het slot van artikel 10a van de Beginselenwet voor de kindbeschermer.

Artikel 143d

Het ligt voor de hand dat indien aan het verblijf een einde komt (hetzij bij voorbeeld door een beslissing van de inrichting of van de pleegouders, hetzij omdat de jonge meerderjarige dit zelf wenst) vóór het tijdstip tot hetwelk subsidie in de kosten of machtiging tot het in uitgaaf stellen van de kosten is verleend, de Minister van Justitie van deze omstandigheden onverwijld op de hoogte dient te worden gesteld. Hij zal in zo'n geval met

toepassing van artikel 143c, derde lid, de financiering van de hulpverlening op een eerder tijdstip doen eindigen. Opgemerkt zij dat, in het geval dat de jonge meerderjarige zelf de beëindiging van de hulpverlening wenst, het vanzelf spreekt dat dit alleen dan gebeurt, indien de jonge meerderjarige vasthoudt aan de wens daartoe.

Artikel 143e

Ter zake van hulpverlening die niet onmiddellijk aansluit aan hulpverlening die werd gegeven in het kader van een maatregel van justitiële kindbescherming wordt geen financiering vanwege het Ministerie van Justitie geboden. Het ligt in de lijn dit uitgangspunt ook te hanteren, indien de voortgezette hulpverlening na een beëindiging weer wordt hervat.

Artikel II – Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kindbescherming (Stb. 1975, 79)

De wijzigingen in het bovengenoemde besluit vloeien voort uit de omstandigheid dat de mogelijkheid van voortzetting van de hulpverlening zal bestaan zodra de wetten betreffende de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd in werking zijn getreden. De financiële administratie zal dan ook betrekking moeten hebben op jonge meerderjarigen wier (verlengings-)verzoek om voortzetting van de hulpverlening is ingewilligd. Daartoe is in artikel 1 een definitiebepaling van het begrip pupil opgenomen. De pupil is in dit besluit zowel de minderjarige op wie een maatregel van kindbescherming van toepassing is als de jonge meerderjarige aan wie voortgezette hulpverlening wordt verleend, als bedoeld in de artikelen 143a en volgende van het Uitvoeringsbesluit kindbescherming (Stb. 1964, 327). Er is een nieuw artikel 4a opgenomen, waarin is aangegeven welke gegevens ten aanzien van de bedoelde jonge meerderjarige worden opgenomen in de administratie. Vanzelfsprekend betreft dit alleen de voor het voeren van een goede financiële administratie noodzakelijke gegevens. De overige wijzigingen zijn erop gericht om, waar nodig, datgene wat ten aanzien van de gegevens van minderjarigen is bepaald, ook te doen gelden ten aanzien van de gegevens van de bedoelde groep jonge meerderjarigen. Opgemerkt zij nog dat artikel 14, betreffende de inlichtingen, inzage en verbetering van de gegevens die over een betrokken minderjarige of jonge meerderjarige herkenbaar in de administratie zijn opgenomen, is afgestemd op het hieromtrent voorgestelde in de Wet Persoonsregistraties (Eerste Kamer, vergaderjaar 1987–1988, nr. 2). De jonge meerderjarige tot 21 jaar en de minderjarige vanaf 16 jaar kunnen zelf de in artikel 14 genoemde bevoegdheden uitoefenen.

Sinds het begin van dit jaar maakt mijn departement geen gebruik meer van het door mij aangewezen rekencentrum. Laatstelijk betrof dit het Rijkscomputercentrum, vestiging Limburg. Ook in de toekomst zal dit niet het geval zijn, daar thans de benodigde faciliteiten voor de verwerking van de gegevens op het departement zelf aanwezig zijn. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om het besluit met het oog hierop aan te passen. Dit heeft geleid tot wijzigingen in de artikelen 1 (onderdeel A, onder 2), 3 (onderdeel B), 5 (onderdeel D, onder 1), 7 (onderdeel E, onder 2), 8 (onderdeel F, onder 1), 10 (onderdeel G), en 11 (onderdeel H). Ook is vervallen het huidige artikel 8, tweede lid. Dit gebeurt omdat al een aantal jaren geen gebruik meer wordt gemaakt van voor de invoer van het systeem vervaardigde machinaal leesbare informatiedragers. In verband met de gevorderde technologie is deze tussenstap niet meer nodig.

De Vertrouwenscommissie inzake de financiële pupillenadministratie is in kennis gesteld van de bovengenoemde wijzigingen. Het Werkverband Integratie Jeugdwelzijnswerk Nederland gaat met de wijzigingen akkoord.

Artikel 47, eerste lid van het Vreemdelingenbesluit geeft aan welke categorie vreemdelingen op basis van artikel 10, tweede lid, van de Vreemdelingenwet in aanmerking komt voor verblijf voor onbepaalde tijd in Nederland. Het betreft hier een bij uitstek afhankelijke titel voor alleen echtgenoten en thans naar Nederlands recht minderjarige (dus ongehuwde) kinderen die feitelijk tot het gezin behoren. De titel vervalt van rechtswege bij het bereiken van de éénnentwintigjarige leeftijd. Indien een kind bij de inwerkingtreding van de wetten betreffende de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd vanaf zijn achttiende jaar meerderjarig en geheel handelingsbekwaam zal zijn, behoort deze verblijfstitel reeds met het bereiken van de achttienjarige leeftijd te vervallen. Al naar gelang het aantal jaren van verblijf in Nederland op grond van artikel 9 of 10 van de Vreemdelingenwet komt betrokkene dan in aanmerking voor een vergunning tot verblijf zonder beperking of voor een vergunning tot vestiging. Aangezien deze verblijfstitels een nagenoeg gelijkwaardig verblijfsrecht verlenen is geen behoefte aan een overgangsregeling.

Artikelen IV en V – Bijstandsbesluit landelijke normering (Stb. 1974, 418) en Bijstandsbesluit landelijke draagkrachtcriteria (Stb. 1980, 87)

In de Wet van 1 juli 1987, Stb. 333 (verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren en wijziging in verband daarmee van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Algemene Bijstandswet) is in aansluiting op de wijziging van het B.W. inhoudende opneming van artikel 395a (voortgezette onderhoudsplicht van ouders jegens hun kinderen van 18–21 jaar) artikel 5 van de Algemene Bijstandswet zodanig gewijzigd dat de jonge meerderjarige van 18–21 jaar geen zelfstandig recht op bijstand heeft, maar valt onder de aan de ouders toe te kennen gezinsbijstand. Deze wijziging van de Algemene Bijstandswet leidt noodzakelijkerwijs tot de in de artikelen IV en V voorgestelde wijzigingen van de bovengenoemde besluiten.

Artikelen VI en VII (koninklijke besluiten van 9 augustus 1948 (Stb. 1985, 651) en van 6 september 1949 (Stb. 1985, 652))

In artikel 2, tweede lid, onder a, van het koninklijk besluit van 9 augustus 1948 (Stb. 1985, 651) en het koninklijk besluit van 6 september 1949 (Stb. 1985, 652) ter uitvoering van artikel 12 van de Wet buitengewoon pensioen 1940–1945 (Stb. 1986, 575), respectievelijk artikel 11 van de Wet buitengewoon pensioen zeelieden-oorlogsslachtoffers (Stb. 1986, 576) is geregeld, dat inkomsten van minderjarige kinderen niet tot de met het buitengewoon pensioen verrekenbare inkomsten worden gerekend. Slechts in die gevallen, waarin de inkomsten van minderjarige kinderen mede bepalend zijn geweest voor de vaststelling van de pensioengrondslag van de buitengewoon-gepensioneerde, wordt bij de verrekening met die inkomsten rekening gehouden. De verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd van 21 naar 18 jaar zou bij ongewijzigde regelgeving leiden tot de situatie dat de inkomsten van kinderen van 18 tot 21 jaar niet meer op het buitengewoon pensioen van de gepensioneerde worden gekort, ofschoon dergelijke inkomsten in de pensioengrondslag zijn opgenomen en daarmee bepalend zijn voor de hoogte van het uit te betalen buitengewoon pensioen. De voorgestelde wijzigingen van de beide bovengenoemde algemene maatregelen van bestuur strekken tot handhaving van de huidige verrekeningswijze.

Artikel VIII (overgangsbepaling)

De overgangsbepaling leidt ertoe dat alle op het tijdstip van de inwerkingtreding van de Wet van 1 juli 1987, Stb. 333 dan reeds 18-, 19- of 20-jarigen die ingevolge de in genoemde wet opgenomen overgangsbepaling, artikel V, meerderjarig worden, de mogelijkheid hebben om alsnog een verzoek tot voortgezette hulpverlening te doen. Zou deze overgangsbepaling er niet zijn dan zou op grond van het voorgestelde artikel 143a voor hen de voortzetting van de hulpverlening ontbreken. De overgangsbepaling is ook van toepassing op de minderjarige die in de loop van de eerste zes maanden na de inwerkingtreding van de wetten in verband met de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd 18 jaren worden. Bij de voorziene inwerkingtreding op 1 januari 1988 (artikel IX) zullen de jongeren die tussen 1 januari en 1 juli 1988 achttien jaren worden uiterlijk op 1 mei 1988 een verzoek tot voortgezette hulpverlening moeten doen. Deze overgangsmaatregel strookt met de overgangsbepaling (artikel X) van de Wet van 1 juli 1987, Stb. 335, houdende wijziging van de Beginselenwet voor de kindbescherming en andere wetten in verband met de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd.

De Staatssecretaris van Justitie,
V. N. M. Korte-van Hemel